

Motion till riksdagen

1987/88:A720

av Marianne Karlsson m. fl. (c, m, fp)

om förbud mot blockad av enmansföretag

Under de senaste fem åren har över 400 varsel om blockad eller arbetsnedsättning riktats mot småföretag. Flera av dessa har riktats mot enmansföretag för dess vägran att teckna kollektivavtal eller separatavtal. Därtill skall läggas alla de mer eller mindre uttalade hot om blockad i samma syfte som riktats mot enmansföretag. I Malmö tingsrätt behandlades ett sådant fall. I en del fall har varslan lett till genomförda blockader. Denna typ av blockader förekommer nästan uteslutande inom LO-området. Kraven från den fackliga organisationen för att dra tillbaka varsel om blockad eller häva en pågående blockad är att enmansföretagarna skriver ett s. k. separatavtal med den fackliga organisationen.

Frågan om förbud mot blockad av enmansföretag övervägdes redan år 1975 av arbetsrättskommittén (SOU 1975:1) och har vid ett flertal tillfällen aktualiserats sedan dess.

Motivet att inte införa ett sådant förbud har motiverats med "att ett sådant förbud skulle ha en betydande räckvidd samt beröra hävdvunna principer för konflikter på arbetsmarknaden".

Ett annat motiv som anförs till försvar för den nu gällande ordningen är att "det varit en gängse princip att statsmakterna inte bör ingripa med lagstiftning i arbetsmarknadsparternas rätt att använda stridsåtgärder". Detta motiv måste emellertid betraktas som ohållbart så länge ett företag inte har någon anställd förutom ägaren.

Samhället har inte dragit sig för att lagstifta till den svages skydd när dennes position varit extremt utsatt. Sådant är enmansföretagarens situation i dag gentemot de fackliga organisationerna. Dessa principer innebär att en facklig organisation mer eller mindre kan tvinga en enmansföretagare att skriva på avtalsvillkor som måste betraktas som oskäliga. Sådana avtal förekommer inom måleribranschen. Den enmansföretagare som skriver på ett sådant avtal förbinder sig att inte ta större jobb än upp till 8 000 kr. Bryter vederbörande mot avtalet så blir han/hon skadeståndsskyldig.

Det måste betraktas som orimligt att en facklig organisation ges en laglig möjlighet att utfärda stridsåtgärder gentemot ett företag där den fackliga organisationen inte kan eller har ens en teoretisk möjlighet att representera någon fysiskt närvarande person.

Så länge det inte föreligger något fackligt arbetsmonopol eller någon lag som förbjuder enmansföretag måste de enskilda individerna i samhället få avgöra under vilka former de vill arbeta som företagare eller anställda.

Sedan måste vi överlåta åt konsumenterna att avgöra hos vilka företag de vill köpa sina varor och tjänster.

När det sedan gäller påståenden om eventuellt skattefusk i olika branscher och företag så måste en rättsstat överlåta på myndigheter att beivra sådant.

Vi föreslår att riksdagen hos regeringen anhåller om förslag till en lag som förbjuder blockad av enmansföretag för dess vägran att teckna avtal separat eller via arbetsgivareorganisation.

Hemställan

Med stöd av ovanstående hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till förbud mot blockad av enmansföretag för dess vägran att teckna avtal separat eller via arbetsgivareorganisation.

Stockholm den 21 januari 1988

Marianne Karlsson (c)

Stig Bertilsson (m)

Kjell Johansson (fp)

Erik Holmkvist (m)

Sten Svensson (m)

Bertil Danielsson (m)

Ylva Annerstedt (fp)

Filip Fridolfsson (m)

Arne Svensson (m)

Mot. 1987/88
A720